

Dette værk er downloadet fra **Danskernes Historie Online**

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Macbeth af Walter Scott.

Udgiven som

Indbydelse til den offentlige Examen
ved Nykøbing Cathedralskole,

af

Ludvig Nerg,
Adjunct.

Nykøbing paa Falster.

Trykt i Wilhelm Laubs Officin.

1837.

Kort efter at Skotterne og Picterne vare blevet eet Folk, var der en Konge i Skotland, ved Navn Duncan, en meget god gammel Mand. Han havde to Sønner, den ene hed Malcolm, den anden Donaldbane. Men Kong Duncan var for gammel til at føre sin Hær i Marken, og hans Sønner vare for unge til at hjelpe ham.

Paa denne Tid blev Skotland, saa vel som Frankrig og Engeland og alle de andre Lande i Europa, meget plaget af de Danske. Disse vare et meget stolt og krigersk Folk, der seiledede fra en Plads til en anden, satte deres Hære i Land paa Øysten, og ødelagde alt med Ild og Sværd hvor de kom. De vare Hedninger, og troede ikke paa Bibelen, men tænkte kun paa at kæmpe slagte og phnydre. Naar de kom til Lande, hvor Indbyggerne vare feige, toge de Landet i Besiddelse, som Sarkerne tidligere gjorde ved Britannien. Til andre Tider sat de deres Krigere i Land, toge hvad Bytte de kunde finde, stak Ild paa Husene, gik saa om Bord, hidsede Seil, og bort igien. De gjorde saa megen Fortræd, at Folk i Kirkerne opsendte Bonner til Gud, at han vilde frølse dem fra de Danskes Raseri.

Da hændte det paa Kong Dunceans Tid, at en stor Flode af disse Danske kom til Skotland, og gjorde Landgang i Fife, og truede med at tage denne Provinds fra Duncan. Der blev da samlet en talrig Skotsk Armee til

at gaae imod dem. Kongen var, som jeg har sagt, for gammel til at ansere Armeen, og hans Sønner for unge: der blev da sendt Bud til en af hans Naerpaarende, ved Navn Macbeth, han var en Son af Finel, der var Thaan, som det hed, af Glamis. Provindernes Bestyrere bleve den Tid kaldt Thauer i Skotland, siden fik de Titel af Farler.

Denne Macbeth, der var en tapper Kriger, stillede sig i Spidsen for den skotske Armee, og gik imod de Danske. I hans Folge var en Slegtning af ham, ved Navn Banquo, som var Thaan af Lochaber, ogsaa en meget tapper Mand. Der stod da et heftigt Slag mellem de Danske og Skotterne, og Macbeth og Banquo sloge de Danske, og dreve dem tilbage til deres Skibe, med et stort Tab af dræbte og saarede. Derpaa drog Macbeth og hans Hær tilbage til en By i det nordlige Skotland, Forres kaldet, glade over deres Seier.

Nu levede der paa den Tid tre gamle Kvinder i Byen Forres, som Folk troede om at de varc Here, og at de kunde sige forud hvad der skulde skee. Ingen vilde nu til Dags troe paa saadan Galsskab uden raac og uvidende Mennesker, saadanne som de, der raadfoere sig med Ziguenerne for at faae deres Skiebue at vide; men i disse raac Tider vare Folk meget mere uvidende, og selv store Maend, som Macbeth, troede at saadanne Personer, som disse Here fra Forres, kunde sige hvad der skulde skee i Fremtiden, og lyttede til den daarlige Snak de fore med, som om de gamle Kvinder virkelig havde varret Seere. De gamle Kvinder saae, at de vare agtede og frygtede, saa de bleve fristede til at bedrage Folk, ved at foregive de kunde sige hvad der skulde hændes dem, og herfor fik de Forærlinger.

De tre gamle Kvinder gik da, og stode ved Beien over en stor Mose eller Hebe i Nærheden af Forres,

og ventede til Macbeth kom. Da han nu kom marcherende i Spidsen for sine Soldater, traadte de frem for ham, og den første Qvinde sagde: „Hild, hild dig Macbeth Than af Glamis!“ Den anden sagde: „Hild, hild dig Macbeth Than af Cawdor!“ Derpaa sagde den tredie, der vilde vise ham en større Compliment end de to andre: „Hild Macbeth, som Konge skal vorde i Skotland!“ Macbeth blev overordentlig overrasket ved at høre dem give ham disse Titler; og medens han undredes over hvad de kunde mene traadte Banquo frem, og spurgte dem, om de ikke havde noget at sige om ham saa vel som om Macbeth. Da sagde de, at han skulde ikke blive saa stor som Macbeth, men skoudt han selv aldrig vilde blive Konge, skulde dog hans Born komme paa Skotlands Throne, og blive Konger en heel Række af Aar.

Før Macbeth var kommet sig af sin Overraskelse, kom der et Bud, og sagde ham, at hans Fader var død, saa at han var bleven Than af Glamis ved Arv. Og der kom et andet Bud fra Kongen, for at takke Macbeth for den store Seier over de Daniske, og sige ham, at Thanan af Cawdor havde gjort Opstand mod Kongen, og at Kongen havde taget hans Bærdighed fra ham, og havde udnevnt Macbeth til Thaan af Cawdor saa vel som af Glamis. Saaledes syntes de to første gamle Qvinder at have Ret, da de gave ham disse to Titler. Jeg tor sige, de havde et Nys om Macbeths Faders Død, og at Provinsen Cawdor var bestemt for Macbeth, skoudt han intet havde hørt dertil.

Lige meget, da Macbeth saae, at en Deel af deres Ord bleve sande, begyndte han at tanke paa hvorledes han skulde faae Resten til at passe, og giore sig selv til Konge, som han alt var Thaan af Glamis og Cawdor. Nu havde Macbeth en Kone, som var en meget ørgier-

rig stem Qvine, og da hun kom øster, at hendes Høsbond tænkte paa at giøre sig til Konge i Skotland, opmunstrede hun ham til hans ryggesløse Forsøg ved alle de Midler der vare i hendes Magt, og sik ham føresnakket, at den eneste Maade at komme i Besiddelse af Kronen, var at dræbe den gode gamle Konge, Duncan. Macbeth var meget uvillig til at begaae saa stor en Brode, for han vidste hvad for en god Høvner Duncan havde været; ogsaa overveiede han, at det var hans Slægtning, at han altid havde været god og naadig mod ham, og havde betroet ham Anførselen af Hæren, og overdraget ham Bestyrelsen eller Thandommet af Gawdor. Men hans Kone blev ved at snakke for ham, hvad det var for en daarlig feig Ting ved ham, ikke at gribe Leiligheden til at giøre sig selv til Konge, naar det stod i hans Magt at naae hvad Herene havde lovet ham. Saaledes bragte hans Kones slette Raad, og disse lumpne gamle Qvinders Spaadom, Macbeth til sidst til at tænke paa at myrde hans Konge og hans Ven. Maaden hvorpaa han udførte denne Brode, gjorde den endnu mere affskuelig.

Macbeth bad Duncan til Besøg hos sig paa en stor Borg i Nørheden af Inverness, og den gode Konge, der ingen Mistanke havde til sin Slægtning, tog meget villig mod Indbydelsen. Macbeth og hans Frue modtog Kongen og alt hans Folge tilhyneladende med megen Glede, og gjorde et stort Gilde, som en Undersaat vilde giore for at byde sin Konge velkommen. Hen imod Midnat ønskede Kongen at gaae til Rio, og Macbeth førte ham til et stadseligt Bærerlæge, der var bleven indrettet for ham. Nu var det Skik i disse barbariske Tider, at hvor Kongen laae, der sov i samme Bærerlæge to bevæbnede Mænd, for at forsøre hans Person, i det Tilselde at han af en eller anden skulle blive angrebet om

Natten. Men den slette Fru Macbeth havde givet disse to Vøgttere en heel Deel Biin at drikke, og havde hemmelig kommet noget bedøvende i Drikken, saa da de kom ind i Kongens Værelse, de begge to faldt i Sovn, ogsov saa fast, at intet kunde vække dem.

Den grumme Macbeth gif da ind i Kong Duncans Sovekammer henimod Klokk'en to om Morgen'en. Det var en rædsom Nat med Torden og Storm, men Winsdens Tiden og Tordnuens Nulling kunde ikke vække Kongen, for han var gammel og træt af Reisen; heller ikke kunde de vække de to Vagter, der var bedøvede af Driften, de havde nydt, med de sovndyssende Urter. Desov alle trygt. Da nu Macbeth var kommen ind i Værelset, gif han sagte over Gulvet, tog Dolkene fra begge Vagterne, og stak den stakkels gamle Kong Duncan i Hjertet, og det med saadan en Kraft, at han døde uden endog at give et Suf fra sig. Derpaa stak Macbeth de blodige Dolke i Haanden paa Vagterne, og oversmurte deres Ansigtter med Blod, saa det kunde synes, som de havde begaet Mordet. Alligevel var Macbeth inderlig forsørget over det han havde gjort, men hans Kone sik ham til at vaske sine Hænder og gaae til Sengs.

Lidlig om Morgen'en kom Adelsmændene og Herreerne af Kongens Følge sammen i den store Borghald, og begyndte der at tale om hvad for en rædsom Storm det havde været om Natten. Men Macbeth kunde neppe forstaae hvad de sagde, for han tænkte paa noget meget værre og frygteligere end Stormen, og ængstedes for hvad de vilde sige, naar de ersette Mordet. De ventede nogen Tid; men da de mærkede, at Kongen ikke kom ud af sine Værelser, gif en af Adelsmændene for at see om han befandt sig vel eller ej. Men da han kom ind i Værelset, fandt han stakkels Kong Duncan liggende stiv og kold og blodig, og de to Vagter begge i dyb Sovn,

med deres Dolke eller Daggerter besudlede med Blod. Saa snart som de skotske Adelsmænd saae dette rødsomme Slyn, blev de høilig forbausede og forbittrede: og Macbeth lod som han var mere forbittret end nogen af dem, drog sit Sværd, og dræbte, før nogen kunde forhindre det, begge Kongens Øpvartere, der sov i Verretset hos ham, under Foregivende, at han ansaae dem for at være skyldige i Kong Duncans Mord.

Da Malcolm og Donaldbane, den gode Konges to Sønner, saae deres Fader dræbt paa denne forunderlige Maade paa Macbeths Borg, blev de bange for, at de ligeledes skulle blive dræbte, og flygtede ud af Skotland; thi uagtet alle de Undskyldninger han gjorde, troede de dog at Macbeth havde dræbt deres Fader. Donaldbane flygtede langt bort til nogle Dør, men Malcolm, Duncans ældste Søn, gik til Høfset i Engeland, hvor han anholdt om den engelske Konges Bistand til at sætte sig paa Skotlands Throne, som sin Faders Eftersølger.

Samme Tid sat Macbeth sig i Besiddelse af Kongemagten i Skotland, og saaledes syntes alle hans slette Husser opfyldte. Men han var ikke lykkelig. Han begyndte at overveie, hvor slet han havde handlet ved at dræbe sin Ven og Belgjører, og hvor let en anden, lige saa ørgierrig som han selv var, kunde gjøre det samme mod ham. Han mindedes ogsaa, at de gamle Qvinder havde sagt, at Banquos Børn efter hans Død skulle bestige Thronen; og deraf sluttede han, at Banquo kunde fristes til at spille Forreder mod ham, som han selv havde gjort imod Kong Duncan. De slette tanker altid, andre Folk ere lige saa slette som de selv ere. For at forekomme denne formodede Fare, hyrede Macbeth Mordere til at ligge paa Luur i en Skov, hvor Banquo og hans Son Fleance somme Tider pleiede at gaae om Aftenen, med Besaling at oversalde dem, og

dræbe baade Fader og Son. Skurkerne gjorde som det var dem besalet af Macbeth; men imedens de dræbte Banquo, slap Drengen ud af deres ryggesløse Hænder, og flygtede fra Skotland til Wales. Efter Sagnet kom hans Børn langt hen i Tiden i Besiddelse af den skotske Krone.

Macbeth var ikke mere lykkelig, da han havde dræbt sin brave Ven og Fetter Banquo. Han vidste at Folk begyndte at fatte Mistanke om de flotte Gjerninger som han havde begaact, og han var bestandig i Frygt for, at en eller anden skulde dræbe ham, som han havde gjort ved sin gamle Herre, eller at Malcolm skulde erholde Bistand af Kongen i Engeland, og komme og føre Krig mod ham, og tage det skotske Kongerige fra ham. I denne store Sindssovviring tænkte han paa at gaae til de gamle Kvinder, hvis Ord først havde vakt Lustet i hans Barm at blive Konge. Det er at formede, at han hed dem Gaver, og at de var lystige nok til at overlegge, hvorledes de skulde give ham et Svar, der kunde bringe ham til at holde fast ved den Tro, at de kunde spaae hvad der skulde hændes i Fremtiden. De svarede da, at han ikke skulde blive overvunden eller miste Skotlands Krone, før en stor Skov, Birnamskoven faldet, kom og angreb ham i hans stærke Borg, beliggende paa et højt Bierg, Dunsinane faldet, paa hvilken Borg Macbeth sædvanlig opholdt sig. Nu ligger Dunsinane-Bierg paa den ene Side af en viid Dal, og Birnam-Skov ligger paa den anden. Der er en Afstand af tre Müil imellem dem; og dessforinden tænkte Macbeth det var umuligt, at Traerne nogensinde kunde komme og storme hans Borg. Derfor besluttede han at befeste Borgen paa Dunsinane-Bierg meget stærkt, som et Sted, hvor han altid kunde være vis paa at være sikker. I denne Hensigt hed han hele den høie Adel og

Thancerne at sende ham Steen, Sommer og andre Ting, som behoves til Bygning, og at slæbe det alt med Ørne op til Toppen af det steile Bierg, hvor han vilde bygge.

Nu var der blandt andre Adelsmænd, som vare forpligtede til at sende Ørne og Heste og Materialier til dette misommelige Verk, en ved Navn Macduff, Than af Fife. Macbeth var Frygt for denne Than, for han var meget mægtig, og blev holdt for både tapper og viis; eg Macbeth troede han vilde heelt sandsynlig forøne sig med Prinds Malcolm, dersom han engang skulle komme med en Haer fra Engelland. Derfor havde Kongen et lønligt Had til Thauen af Fife, hvilket han holdt dulgt for alle Mennesker, til han kunde saae en Lejlighed til at rydde ham af Beien, som han havde gjort ved Duncan og Banquo. Paa sin Side var Macduff paa sin Post, og kom til Kongens Borg saa sielden som han kunde, da han ikke troede sig sikker nogen Tid, uden paa sin egen Borg Kennoway, der ligger paa Kysten af Fife nær ved Mundingen af Forth-Fiorden.

I midlertid traf det sig, at Kongen havde opfordret adskillige af sine Adelsmænd, og Macduff Thauen af Fife iblandt andre, til at indfinde sig hos ham paa hans nye Borg Dunsinane; og de vare alle tilholdt at komme — ingen turde blive borte. Her vilde Kongen giøre et stort Giestebud for Adelsmændene, og Forberedelserne blev giorte dertil. I midlertid reed Macbeth ud med et lidet Folge, for at see Ørnene trække Sommer og Steen op ad Bierget til at udvide og forstørre Borgen. Der saae de da de fleste af Ørnene med Nod og næppe slæbe sig op ad Bierget, for Beien er meget steil, og Læssene være tunge, og Beiret overordentlig hædt. Til sidst saae Macbeth et Par Ørne saa udafede, at de ikke kunde gaae videre op ad Bierget, men sank til Jorden af Matned. Da blev Kongen meget opbragt, og forlangte at vide,

hvem det var blandt hans Thuner, der havde sendt Drue, saa svage og usikrede til Anstrængelse, da han havde saa meget Arbeide for dem at giøre. Der var da en som svarede, at Druenes tilhørte Macduff, Thuner af Fife. Da sagde Kongen med stor Vrede: „siden Thuner af Fife sender saadaune Dyr uden Værd til at giøre mit Arbeide, saa vil jeg spende hans egen Nakke i Væget, og lade ham drage Læssene selv.“

Der var en Ven af Macduff, som hørte disse vrede Udtryk af Kongen, og synede sig at meddele Thuner af Fife dem, der gik op og ned i Kongens Borghald, medens Bordet blev dækket. I det Sieblik at Macduff hørte hvad Kongen havde sagt, vidste han, han havde ingen Tid at spilde med at flynde sig bort; for naar Macbeth truede med at giøre Fortred, saa kunde man være vis paa, at han holdt Ord.

Macduff tog derpaa et Brød af Bordet, forlangte sine Heste, og galloperede med sit Folge tilbage til sin egen Provinds Fife, foreud Macbeth og Resten af Adelsslabet var vendt tilbage til Borgen. Det første Spørgsmaal, Kongen gjorde, var, hvor Macduff var bleven af? og da han blev underrettet om, at han var flygtet fra Dunsinane, besalede han en Trep af Garden at følge sig, og steg selv til Hest for at sætte efter Thuner, med det Forsæt at droebe ham.

I midlertid flygtede Macduff alt hvad Hestene løbe funde; men han var saa slet forsynet med Venge til sine Udgifter, at da han kom til den store Færge ved Floden Tay, havde han intet at give Færgemanden, der sat ham over, uden det Brød, som han havde taget af Kongens Bord. Den Plads blev lang Tid efter kaldt Brod-Færgen.

Da Macduff kom ind i sin Provinds Fife, der ligger paa den anden Side af Tay, reed han snætere til

end før, mod hans Borg Kennoway, der ligger, som jeg ovenfor sagde, tæt ved Seen; og da han næede den, var Kongen og hans Garde ikke langt bag ham. Macduff befalede sin Kone at lukke Borgporten til, drage Vindebroen op, og under ingen Omstændigheder tillade Kongen eller nogen af hans Krigere at komme ind. Imidlertid gik han ned til den lille Havn ved Borgen, lod et Skib, som laae der, i al Hast givre klart til at gaae ud, og gik derpaa ombord for at slippe bort fra Macbeth.

Imidlertid opfordrede Macbeth Fruen til at overgive Borgen, og udlevere hendes Hosbond. Men Fru Macduff, der var en fornugtig og brav Kone, gjorde mange Undskyldninger og Opsettelse, indtil hun fik at vide, at hendes Hosbond var lykkelig og vel kommen om Bord paa Skibet, og var seilet ud af Havnene. Da sagde hun dristig fra Borgvolden af til Kongen, der holdt uden for Porten, og bestandig forlangte at indlades, under mange Trusler af hvad han vilde giøre, naar Macduff ikke blev ham udleveret:

„Seer J.,“ sagde hun, „hünt hvide Seil paa Søen? der gaaer Macduff til Hoffet i Engelland. J. vil ikke faae ham igien at see før han kommer tilbage med den unge Prinds Malcolm, for at støde Eder fra Thronen, og dræbe Eder. J. vil aldrig blive i Stand til at legge Eders Nag, som J. truede med, paa Thauen af Gifses Nakke.“

Nogle sige, at Macbeth blev saa forbittret over dette dristige Svar, at han og hans Garder angrebet Borgen og tog den, og lod den gieve Frue, med alle dem de fandt der, springe over Klingen. Men andre fortælle, og jeg troer mere sandfærdig, at da Kongen saae, at Kennoway-Borg var megest fast, og at Macduff var sluppen bort og var gaaet til Engelland, vendte

han tilbage til Dunsinane uden at prove paa at tage Borgen. Ruinerne kan endnu sees, og blive kaldte Chan-Borgen.

Der regerede paa den Tid i Engeland en meget god Konge ved Navn Edvard Confessor. Ved hans Hof var, som jeg for sagde, Prinds Malcom, Duncans Søn, og aarabte om Bistand til at gienvinde den skotske Throne. Macduffs Ankost hialp storlig til at skaffe ham Held med hans Ansægning; for den engelske Konge vidste, at Macduff var en brav og fornustig Mand. Da han forsikrede Edvard, at Skotterne vare friede af den grusomme Macbeth, og vilde foreene sig med Prinds Malcolm, naar han vendte tilbage til sit Land i Spidson for en Hær: befalede Kongen en stor Kriger, ved Navn Siward, Earl af Northumberland, at gaae ind i Skotland med en stor Magt, og hielpe Prinds Malcolm til at gienvinde hans Faders Krone.

Da traf det sig just, som Macduff havde sagt, thi de skotske Chaner og Adelsmænd vilde ikke stride for Macbeth, men foreenede sig med Prinds Malcolm og Macduff imod ham: saa at han til sidst indesluttede sig i sin Borg Dunsinane, hvor han troede sig sikker, efter de gamle Qvinders Spaadom, indtil Birnam-Skoven drog imod ham. Hermed praledes han for sine Tilhængere, og opmuntrede dem til at giore tapper Modstand, med Forsikring at Seiren vilde være dem vis. Paa denne Tid vare Malcolm og Macduff komne til Birnam-Skov, og havde opslaet Leir der med deres Hær. Næste Morgen da de stode færdige til at gaae over den brede Dal for at angribe Borgen Dunsinane, befalede Macduff, at enhver Kriger skulde hugge en Green af et Træ, og bære den i sin Haand, for at Fienden ikke skulde være i Stand til at see, hvor mange Mand der kom imod dem.

Da nu Bagten, som stod paa Macbeths Bergmuur, saae alle disse Grene, som Prinds Malcolms Krigere bare, løb han til Kongen, og underrettede ham om, at Skoven Birnam beværgede sig mod Borgen. I Forstninghen falde Kongen ham en Regner, og truede med at dræbe ham; men da han selv kom op paa Borden, og saae som en Skov rykke frem fra Birnam, anede han, at hans Time var kommen. Hans Tidhængere begyndte ogsaa at blive modløse, og at flye fra Borgen, da de saae, at deres Herre havde opgivet alt Haab.

Alligevel gjorde Macbeth, i Tillid til sin egen Tapperhed, et fortvivlet Udfald i Spidsen af de saae Tidhængere, der blevе ham troe. Han faldt efter en rasende Modstand, fægtende Haand mod Haand med Macduff i Slagets Mylr. Prinds Malcolm besteeg Skotlands Throne, og regerede længe og lykkelig. Han belønnede Macduff ved at erklære, at han og hans Efterkommere skulde ansætte Avantgarden af den slottiske Hær i Slag, og sætte Kronen paa Kongens Hoved ved Kröningceremonien.

Den offentlige Examen ved Nykøbing Cathedralskole tager sin Begyndelse den 2 October og fortsættes de følgende Dage saaledes:

Mandag 2 October. I-II.	Torsdag 5 October. III.	Onsdag 11 October. IV.
Latin. Græst. Naturhist.	Latin. Hebraist. Franst. Tydk. Naturhist.	Græst. Tydk.
Tirsdag 3 October. I-II.	Mandag 9 October. III.	Torsdag 12 October. IV.
Religion. Arithmetik. Dans.	Religion. Græst. Mathematik. Historie. Geographie.	Religion. Historie. Geographie.
Onsdag 4 October. I-II.	Tirsdag 10 October. IV.	Fredag 13 October. IV.
Tydk. Historie. Geographie.	Latin. Franst. Naturhist.	Geometric. Arithmetik. Hebraist.

Onsdagen den 18de bekjendtgøres offentlig Examens Udsalg, og derpaa foretages Omslytningen af dem, som maatte være fundne modne til at indtræde i en højere Classe.

Til at lægge denne Examen med deres opmuntrende Mærværelse, indbydes herved ærødigst Skolens høje Foresatte og Forstandere, samtlig Disciples Forældre eller Børger, samt enhver Ven og Befordrer af videnstabelig Undervisning.

Nykøbing Cathedralskole den 15 September 1837.

E. Rosen Dahl.